

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Ab. 52. j

10

I. N. J.
DISPUTATIO X.
**SELECTARUM
THESIUM
JURIS CERTI & CON-
TROVERSI**

Ex Tit. j. Quib. mod. Testam. infir. d. in-
offic. Testam. d. Her. Qual. & diff. iisque titulis
π. C. J. Th. βασιλικ. & ῥ. respondentibus.

Quam
PRÆSIDE
**JOHANNNE CHRISTO-
PHORO Volk/**

J. U. D. & P. P.

LUCAS MICHAELIS,

Ellrichiâ Halberstadienf.

RESPONDENS

publicè defendet

IN AUDITORIO MAJORI

A. clb. lbc. LXXXI.

REGIOMONTI.
PRÆLO REUSNERIANO,

PRÆNOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS,
CONSULTISSIMIS
NEC NON GRAVISSIMIS
VIRIS

DNO. JOHANNI REICHARDO

ſ E S R /

Serenisf. ac Potentisf. Elect. Brandenb.

Ut &

Serenisf. Principis Marekgravii LUDOVICI

Illustrisq; Principisfæ RADZIVILÆ

Consiliario Dignissimo.

DNO. PHILIPPO JACOBO

ZIMMERMANN,

Serenisf. Elect. Brandenb. Consiliario

nec non Prænobilissimi Judicii

Aul. Secretario.

DNO. GEORGIO DITMER,

Scabinatus Palæopolitani Asfesori

Gravissimo.

Dominis suis, Mæcenatibus & Patronis

*omni honori & observantia ad cymbam usq;
colendis*

Has qualescunqve pagellas in meliorem sui suo-
rumq; Studiorum commendationem eo, quo
debet, animi cultu humillime
dedicare debuit

Lucas Michaëlis.

Itulis j. *Quib. mod. test. infirm. d. inofficiso*
Testamento. d. H. Q. & D. respondent in π.
Lib. 5. Tit. 2. Lib. 28. Tit. 3. 4. 8. Lib. 29. Tit. 2.
in C. J. Lib. 3. Tit. 28. Lib. 6. Tit. 27. 30. 31 C.
Th. L. 4. T. 4. in Libb. βασιλ. L. 35. T. 7. 14. 18.
in π. Lib. 3. Tit. 26.

II. Continentur in his titulis i. quibus
 Testamentum infirmatur nullum vel irritum
 fit, vel rumpitur, t. t. j. *Quib: mod: Test: infirm: t. t. π. C. J. & j. d.*
inoffic: Testam: t. t. π. d. Injust. rupt. irr. fact: Testam: d. his qu. in
Test: del: in C. Th: l. 3. 4. 6. d. Testam: t. t. βασιλ. d. his quæ in Te-
stam. cancell. sunt vel induct. vel delet. c. 16. π. d. Testam: (2.) De
aditione hereditatis necessaria vel voluntaria t. t. j. d. Her: qual: &
diff: t. t. C. J. d. Nec: Serv: Her. inst. t. t. π. d. Acq: vel om: hered. t. t.
C. J. de repud. vel abstinend. hered. t. t. βασιλ. Quib: mod: hered:
acq: vel amitt. t. t. π. C. J. & βασιλ. d. Jur. delib:

III. Ipsò jure infirmatur Testamentum si irritum fiat, vel
 rumpatur. Irritum fit diversis modis vel quando persona testatoris
 se merè passive habet in capitis diminutione tum maxima tum
 media quia dubium non est eum qui vel libertatem amittit cum o-
 mnibus fortunis, vel qui Civitatis jura perdit hoc jure privari. Ex-
 cipiuntur tamen ab hostibus captus, cujus Testamentum jure postli-
 minii vel legis Corneliae privilegio conservatur, & damnatus qui ex
 Principis indulgentia restituitur. In minima capitis diminutione
 considerari debet Emancipatio quæ quidem, cum olim per imagi-
 nariam venditionem fieret etiam irritum videbatur facere Testamen-
 tum *arg. l. miles 22: π. d. Testam. mil. §. 5. j. eod. ubi Vigl. n. 4. & seq.*
non tamen fiebat hoc modo irritum l. 1. §. Sed si filius π. d. B. P. se-
eund: tabb: cum ad castrensia, de quibus filius disposuit, non exten-
datur emancipatio, quod Jus ad adoptionem quoq; trahendum quia
transiens in avi adoptantis potestatem retinet jus in castrensi peculio.
 Arrogatione non fit irritum sed rumpitur vel rescinditur Testamen-
 tum. Præterea irritum fit, cum heres scriptus non adiit heredita-
 tem ut cum heres esse non vult nec illum Substitutus sequitur vel qui

A

ante

ante Testatorem vel conditionis eventum decessit §. 2. j. *Qu. mo. Testam. Infir:* quò casu destitutum dicitur §. 7. j. d. *Her. qu. ab. In- test. def.* Vel si Testator sibi mortem ob metum supplicii conscivit *l. Si quis filio 6. §. ejus qui π. d. Inj. rupt. irr.* Vel si heres institutus testatorem captum non liberaret *N. 115. c. 3. Auth: Si captivi C. d. Episc. & Cler:* Vel etiam si heres testatorem non compotem mentis custodire neglexerit. Rumpitur Testamentum Agnatione sui heredis, qui neq; institutus neq; exheredatus, nec sustinetur tale testamentum mativitate posthumi ruptum vi clausulæ codicillaris, quia his accessoriis clausulis principalis dispositionis natura mutari non potest, nec pater filio extraneum præferre velle præsumitur *l. cum acutissimi 30. in fin. C. d. Fidei Com. Gail. 2. o. 114. n. 6. & seqq.* Facto Testatoris evertitur Testamentum variis modis Testamenti facti incisione cancellatione aut sigillorum revulsione *l. 1. & 2. π. d. his qu. in Testam. del. l. fin. π. d. Inj. rupt. l. 12. l. pen. C. d. test. t. e. βασιλ. d. his que in Testam: cancell.* Si Testator aliud Testamentum condat *l. 16. π. d. Injust. rup. irr.* si se post factum testamentum arrogandum dederit, quia ita cum capite fortunas quoq; suas in domum & familiam alienam transfert *l. penult. §. 2. π. d. B. P. secund. tabb:* Vel si Testator facta testamento adoptet suum heredem in Testamento præteritum *l. 23. pr. π. d. Lib. & posth. l. 8. π. d. inj. rupt.*

IV. Testamentum quod Testator juravit se non revocaturum quidam irrevocabile statuunt, quia juramentum actum alioqui mutabilem firmum & irrevocabilem efficit *c. cum contingat de jurejurando.* Nam & pactum quo Jurisdictio prorogatur libera voluntate paciscentis ante litis contestationem dissolvitur *l. Si convenerit π. d. Jurisd.* Et tamen si pactum illud, juramento præstito, fiat, mutari voluntas paciscentis non potest *Ang. Fulgen. Paul. Alex. Jaf. in d. l. Si convenerit. Gviel. Durand. in Spec: tit. d. instrum: edit: §. compendiose. Hostiens. in Summ. tit. d. Sepult: §. an licitum:* Alii putant juramentum sortiri naturam istius actus cui adheret *secundum l. fin. π. d. Lib. caus. c. quemadm. d. Jurej. l. fin. π. Qui Sarrisd. cog. l. Sed si possessori §. item si juravero π. d. jurej. Tiraq. in pr. l. Si unquam C. d. Revoc. Don:* Ex his ita subsument: Juramentum igitur in Testamento præstitum non reddit actum irrevocabilem, cum ejus propria Natura sit, ut ad mortem usq; libere mutetur.

V. Idem

V. Idem de Donatione mortis causa scribit. *Decius cons. 305.* eam praestito juramento factam posse revocari ex Donantis poenitentia, habet enim dicta Donatio tacitam conditionem nisi Donantem poeniteat secundum *l. quero §. inter Locatorem π. locat:* ubi locator promittens se conductorem domo non expulsurum esse promissis saltem sub hac conditione stare tenetur si Conductor per biennium non cessaverit a pensionis Solutione. *Sed Tiraq. in l. Si unquam n. 142. C. d. Rev. Don: & alii Dd.* ab eò citati notant in *l. fin. C. d. non num: pecun:* Juramentum intelligi juxta jurantis consensum si quidem jurans Contractum literarum pecuniæ; solutionem promittenti, quamvis obligationi consentiat, sub spe tamen futuræ numerationis consensit, & ob illam causam, quod si causa illa cessaverit numeratione non secuta sine ullo Conscientiæ scrupulo non numeratæ pecuniæ Exceptionem objiciet. Eadem ratione responderi potest *l. quero §. inter π. Loc.* cum ibidem promittens ob spem pensionis exsolvendæ in promissionem consentiat, quæ solutio si intra biennium cessaverit a promissione liberatur. Nec promissio temerè accessit quia ea non adjectâ potuisset Conductorem ante biennium expellere *Bartolus & alii Dd. ad b. l.* statuendum itaq; est juramentum quod voto captandæ mortis accedit legibus & canonibus repugnare *c. 2. c. ne captandæ d. concess. præbend. in VI.* Juramentum vero quo quis testandi facultatem sibimetipsi tollit, esse licitum, & per consequens servandum *Covarr. in secundâ Rub: part. d. Testam. Rev.* Et licet hujusmodi juramentum possit occasionem mortis captandæ dare, inq; hoc accidenti possit cum pacto *l. f. C. d. pact.* convenire, non tamen propterea enervatur, quia & ex Substitutionibus & ex pactis Confraternitatum talis oritur metus, quæ tamen licitè exercentur. Et licet pacta de Successione ob metum captandæ mortis prohibita esse videantur, aliam tamen rationem addit *Covarr. d. l. n. 50.* quod turpe sit agere de bonis istius cui succedendum est forsan, eò vivente ac non consentiente *l. ex eo 4. C. d. inut. stip. l. fin. l. pactum quod dotali C. d. pact. l. pactum dotali C. d. Collat:*

VI. Mos vetustatis in Publicatione Testamenti retinendus est, quem si quis mutare voluerit, irritam mortuorum faciet voluntatem *l. 4. C. Th. d. Testam: l. 18. C. J. eod:* in quâ Justinianus quædam verba

verba mutavit, & loco referari substituit reservari *Cont. lib. 2. sub-*
cif. c. 16. Reservandi tamen vox non inconcinne defendi potest, eo-
 dem fere in sensu, retento publicationem Testamenti jam olim
 prisco more apud Censuales fieri solitam iisdem reservandam esse,
 neq; ad alios transferendam, vetustas enim & mos antiquus in hu-
 jusmodi constitutionibus, quibus actus officiorum & professionum
 distingvuntur, ne alii in aliorum actus involent pro Regula & fun-
 damento obtenduntur. Nec infirmatur Testamentum sub pretextu
 Principis vel heredum institutorum, nec præ perfecto Testamento
 scripto anteriore nuncupativi Testamenti ulla vis est apud Principem
 & potentiores, quamlibet solenne sit aliud Testamentum quamvis
 sufficienti numero testes sint testimonium deponentes defunctum si-
 bi Principem heredem nuncupasse *l. 5. C. Th. d. Testam: l. 20. C. 7.*
eod. Huic Theodosii Constitutioni benignissimæ adversabatur in-
 civilitas Domitiani, quò authore alienissimæ hereditates confisca-
 bantur, vel unò saltem existente, qui diceret, audivisse se ex defun-
 cto, cum viveret heredem sibi Cæsarem esse *Suet. in ejus vit. c. 12.*
Ratio Theod. Constit: est, ut præcideretur calumniandi facultas ex
principali Majestate & potentiorum autoritate ut in simili loqui-
tur Paulus in l. pen. ff. d. H. I. § 5. Sent. 12. §. 8. Nec abludit ab eà
 quod Pertinax Oratione sua expresserat, se non ex nudà voce he-
 redis nomen admisurum *§. ult. j. Quib. mo: test. infir.* Etsi Justi-
 nianus hanc Constitutionem *in l. 20. C. d. test.* rejecerit, Impera-
 toris tamen sensum genuinum & primigenium non servavit. Sed
 refecavit *d. Constit: verba: maneat arbitrium & seqq.* Deinde ver-
 bis: *Nemo itaq; relictus, vel Legibus ad Successionem vocatus no-*
strum vel potentium nomen horrescat adjecit nomen *heredis* Legem
6. C. Th. d. Testam: ne valeat Testamentum ante decennium scri-
ptum abrogavit Justin: in l. sancimus 27. C. d. Testam: quæ longe
prægnantioribus quam l. 6. d. C. Th. nititur.

VII. An Agnatione posthumi rumpatur Testamentum, cujus
 Parens per biennium cum febrili affectu, articulorum doloribus ali-
 isq; morbis conflictatus, & ante quinquagesimum annum postquam
 per aliquot menses saltem valetudini pristinae restitutus & denuò
 acutâ correptus ægritudine vitam cum morte commutavit, dubium
 videtur esse; Cum maritus longo temporis spatio ità graviter de-
 cumbens

cumbens ob infirmitatem ex ægritudine contractam non præsumatur coire, & aliquid procreare posse. Sed hæc præsumptio nequaquam ferenda est, quia impotentia ex morbo contracta est accidentalis & facile amoveri potest, præsertim in eò qui adhuc est ætatis vegetæ, vel non adeò gravis ut coitus impotentiam inducat nam & in sexagesimo quinto plurimos generare ait *Arist. lib. 5. d. Hist. Anim. cap. 14.* Nec omnes morbi potentiæ coeundi sunt impedimento, cum ii qui morbis articularibus & arthritide laborant summos Veneris stimulos sentiant, non quidem simpliciter ex morbi naturâ, sed plerumq; ex calore defluxionum ad inferiores partes per lumbos & Renes. *Holler. in pract. c. 63. ex quò Joann. Bened. Sini-bald. in suâ Geneanthrop: l. 2. tr. 2. c. 10.* Quod eo magis locum habebit in præsentem q. ubi parens per aliquot menses pristinae valetudini restitutus Uxori suæ ex quâ posthumus natus licet semel tantum debitum maritale præstiterit, quia ad generationem non requiritur frequentatio actus, ex uno enim coitu non saltem una sed multiplex generatio fieri potest *Hippocr. in lib. d. Nat. puer. n. 14.* Et sic inique de suppositione partus matri posthumi moveretur quæstio. *Paul. Zacch. q. m. l. conf. 23.*

VIII. Quid vero dicendum de posthumo, qui post horæ quadrantem matris ventre exectus quæ cum gravida esset, lethali morbo correpta septimo mense vitam cum morte commutavit, de hoc omninò dubitari potest, an Testamentum rumpat? quia mater ex lethali morbo Chronico decessit, qui tantundem damni infert spatio plurium hebdomadum aut mensium, quàm acutus brevi aliquorum dierum spatio, cum uterq; vel lentè vel citò ægrum perimat. Matre vero ægotante ægotavit quoque foetus *Hippocr. l. d. Nat. puer. n. 21. & 35.* quia sanguine deterrimo abundat, quò mater foetum in uterò nutrit, nec tantum foetus hoc sanguine pravò nutritur sed vivit eâ ipsa vitâ ipsius matris ut habetur *d. l. n. 21.* Unde necesse est foetum eisdem affectus pati, quos patitur ipsa mater ergo matre morbo lethali afflicta, necesse est etiam foetum morbo lethali affligi & matre pereunte necessarium est, ut etiam foetus pereat superveniente adhuc molestia sectionis. Inde præsumptio militat immaturi intempestiviq; partus cum mater in puerperio decessit *Menoch. d. præsum. 6. præf. 52. n. 8.* Nos tamen talem foetum exe-

Stum & vitalem esse & Testamentum rumpere statuimus, sic enim
expressa sunt l. 12. π. d. Lib. & posth. verba: *Quod dicitur filium
natum rumpere testamentum, natum accipe, etsi ex secto ventre edi-
tus sit, nam & hic rumpit Testamentum scil: si nascatur in potestate.*
Ejusmodi vero exsectum licet tantum septimestrem vitalem quoq;
esse probat. l. Septimo π. d. Stat. Hom. Tiraq. in l. Si unquam C. d.
Revoc. Don. Consentunt quoq; omnes Philosophi & Medici Plato 5.
d. Rep. Arist. d. Hist. Anim: l. 7. c. 4. Plin. nat. Hist. lib. 7. c. 5. Hippocr.
& Galen. in lib. d. Sept. part. vel ut l. 3. §. ult. π. d. Su. & Leg. Hered.
dicit, *De eo, qui centesimo octogesimo secundo die natus est Hippocra-
tes scripsit, & Divus Pius Pontificibus rescripsit justo tempore videri
natum.* Sed 182. dies menses solares, quorum singuli 30. integris die-
bus constant, constituunt sex, & duos insuper dies, cujus rei ratio-
nem reddit Paul. Zacch. in q. M. L. lib. 1. T. 2. q. 2. n. 36. sequentem: *Partus*
ut hic ex Hippocr. velut quædam crisis est, crisis autem in
morbis fit vel per lunarem motum, vel per Solarem; Per lunarem
motum fit crisis in acutis morbis, quia eorum motus celeritate ad-
æquant lunæ motum; Per motum vero Solarem chronici morbi ju-
dicantur, æquiparatur enim eorum motus magis motui Solari. Par-
tus ergo cum sit veluti quædam crisis, iisdemq; diebus judicetur,
quibus ipsi morbi, ejus crisis assimilatur magis crisi morborum chro-
nicorum quàm acutorum cum motus ejus tardus sit, at sicuti crises
in morbis acutis tunc salvæ sunt, cum fiunt quatuordecim quæ me-
dietas est motus circularis Lunæ, sicut motus partus tunc salvus est,
cum fit in medietate ipsius solis h. e. in medietate anni, quæ dies
comprehendit 182. Nulla igitur consequentia est mulier septimo men-
se post conceptionem lethali morbo correpta periit seu mortua est.
Ergo quoq; posthumus exsectus non est vitalis, quia, uti dictum ex
omnium sententia constat partum septimestrem vitalem esse, & apud
optimos auctores legere licet parturientes mulieres sæpe decessisse
partu tamen superstite salvoq;ve. Sic Rahel Jacobi Uxor pariens
Benjamin, in ipso partu animam exhalavit; ipse Benjamin vitalis
editus est Gen. 35. Julii Cæsaris filiam & ipsius Pompeji Uxorem in
puerperio expirasse & partum aliquot dies vixisse docet Plutarch. in
Vit. Pompej. in quâ sic legitur: *Cum ingens cieretur tumultus & cursi-
tatio fieret à Servis, qui vestē cruentā domum ferebant: forte uterum*
Julia

Julia gestans conspectâ togâ quæ cruore erat respersa defecit, & agrè recreata est. Ex illa turbatione & motu abortiit. Ita ne illi quidem qui maximè improbabant conjunctionem cum Casare Pompeji, reprehendebant in eò Uxoris amorem at cum iterum pregnant esset, filium enixa ex puerperii doloribus expiravit. Licebit itaque argumentari, ut si partus non sit vitalis matri aliquid contigisse, sed non è contrario, ut si matri contigerit, sicut febris, saltus, clamor, timor, &c. ea accidentia partum non vitalem reddidisse Menoch. d. l. & p. n. 23.

IX. Posthumus quoque, de quò mater asserit eum non ex marito, sed adulterò susceptum esse, rumpit Testamentum, quia creditur vel præsumitur filius natus in domo, ex marito, cui accessus ad uxorem patuit, genitus *P. Zacch. qu. med. leg. Decis. 28. n. 5. & 6.* Nam in Uxoribus vel mariti facultate non est suis asseritionibus tollere præsumptionem, quam Lex in favorem filii introduxit. Aliud tamen dicendum foret, si hæc præsumptio aliis conjecturis tolleretur & asseritio aliis præsumptionibus firmaretur e. g. si maritus per decennium absens fuit & domum reversus anniculum invenit, vel nonò in aliò locò mortuus relinquat Uxorem ex alio gravidam *l. filium n. d. His qu. su. vel al. l. i. §. Idem Julianus n. d. Lib. Agnosc.* Vel si constaret virum non potuisse ob aliquod impedimentum generare *l. Si pater §. in arrogationibus n. d. adopt. Si quis posthumos in pr. d. Lib. & Posth.* Vel si impotentia cocundi manifesta naturalis & perpetua in marito fuerit, vel si etiam maritus potens mulier vero sterilis tam diu donec cum adulterò rem habuisset, vel si maritus rarissimè Uxorem in domò adulteri habitantem accessit, si etiam plures aliæ contrariæ conjecturæ hanc præsumptionem eliderent, alias vero cesstantibus hisce contrariis conjecturis viget præsumptio pro filio; quo circa rectè scripsit *Menoch. in lib. 2. d. Arbitr. Jud. qu. c. 89. n. 27. & lib. 6. præsumpt. 53. n. 8. & seqq.* Lucinum Vice Comitem malè privatum fuisse Mediolanensium Principatu, ob asseritionem matris Elizabethæ se eum non ex marito sed adulterò concepisse. *Dicit etiam stultum fuisse illius Regis filium, qui nimis credulus matri asserenti, eum ex Rege non fuisse pro eatum, fidem adhibuit, & conscientia motus Regno se abstulit. Dicitus author sibi persuadere nequit nostræ ætatis Principum quenquam*

quam sibi adeo malè consulturum esse ut hac de causa se posteros-
que suos imperio privaret, sed *putat* eos magis Julium Cæsarem
imitaturos dicentem: *si violandum est jus regnandi causa vio-*
landum. Quanquam quoad hoc ultimum minus juridice de Prin-
cipibus præsumat.

X. Liberis jus irrita reddendi Testamenta competit quia
sunt domestici heredes quasi proprii & domini neque aliunde ac-
citi tanquam sui ipsius heredes, quod imperito Juris Civilis absur-
dum videri posset quomodo aliquis sibi ipsi heres existere queat?
sed hæc absurditas tollitur fictione juris cognitâ, quâ Dominus exi-
stens filius non acquirit hereditatem, sed in illum fit saltem con-
tinuatio domini, hæc heredis qualitas nomine Suietatis designatur,
quod apud veteres Grammaticos reperire non licet, sed dicit *Viglius*
ad tit. j. d. Her: qual: & diff: illud usu, doctrinæ gratia, paulatim
receptum esse, quò in casu neminem Grammaticorum canonibus
adeo superstiosè obstrictum esse putat, & adscribit verba *Rud:*
Agr. ex Epistol. ad Al. Heg: dicentis: *Derivationibus & indicibus*
monstrare recentibus abdita rerum necessarium esse. Significat ve-
ro hoc nomen jus quod ad liberos tantum qui in potestate sunt re-
fertur *l. 6. §. 5. π. d. A. H.* qui post fata parentis non fieri heredes,
sed existere, non hereditatem adire sed se immiscere, non repudiare
sed se abstinere, ac si heredes sui & necessarii dicuntur, quia jure
antiquo retinere hereditatem cogebantur *l. 11. d. Lib. & Posth: l. 57*
d. A. H. & ignorantes & inviti sine ullo vel suo vel Prætoris facto
etiam ante apertas Testamenti tabulas ipsò jure sine aditione vel
gestione heredes sunt *l. pen. §. pen. D. d. Bon. Libert. l. 3. §.*
ult. D. d. H. I. l. in Suis 14. D. d. Suis & Leg. l. licet 8. l. suum 13.
C. d. Jur. delib. Furiosus licet voluntate careat, tamen suus heres
existit *l. ult. §. 1. C. d. Cur. Fur.* Quò vero tempore possit
Suis nasci heres? *l. 12. D. d. Stat. Hom: l. 3. §. f. d. Suis & Leg:*
docent, totam vero hanc Suietatis materiam in 10. qq. pertractat *An-*
gelus de Periglis Perusinus in tract. d. Suiet:

XI. Extranei heredes se non immiscent hereditati sed eam
adeunt se non abstinere sed repudiant, nec sunt necessarii sed volun-
tarii quia non sunt subjecti arbitrio testatoris, ideo facultatem ha-
bent deliberandi intra certum tempus an hereditatem sibi delatam
adire

adire an repudiare velint. Tempus illud nulla fuit certà Lege definitum, aut Prætoris Edicto, sed relictum arbitrio jus dicentis *l. 1. §. ult. π. d. jur. delib.* sed moram neccentibus Prætor spatium temporis præfiniebat, intra quod ni adissent penitus excludebantur, & hereditas vel ad Substitutum vel ad Legitimos deferebatur *l. 69. π. d. A. H.* Hoc jus deliberandi olim tantum Extraneis, sed hodie etiam suis competit, cum beneficio Prætoris se abstinere queant hereditate *l. 19. C. j. d. t. §. Extraneis j. d. H. Q.* Tempore pendente non solum Creditoribus, sed etiam heredibus institutis Prætor vel Magistratus subvenit, iisq; copiam facit instrumentorum inspiciendorum, unde consultare possint de hereditate adeundâ, temerarii siquidem hominis foret sine deliberatione eam, quam semel agnitam repudiare non licet, adire *l. 5. π. d. t. l. ult. §. Sin autem in j. C. eod.* & inspiciendarum & aperiendarum & describendarum tabularum datur facultas *l. 1. §. 2. π. Quemad. Testam.* Cùm verò prædictum deliberandi jus heredibus æs alienum latens ignorantibus non satis prospiceret *l. 10. §. ult. C. eod.* eis plenè prospectum per confectioem Inventarii, cujus & conficiendi formam solennitatemq; describit *l. ult. C. d. t.* Sed non rectè dicitur à *Joachim. Stephan. ad N. 158.* Inventarii Confectioem introductam, sive substitutam esse in locum juris deliberandi, quasi hoc sublatum esset, cùm tamen Justinianus integrum reliquit jus deliberandi, ut ita hodie etiam non minus quàm olim quilibet eo uti, si hoc velit, possit, inq; electione heredis est, an beneficio Inventarii, an verò Jure deliberandi uti velit, hoc tamen discrimine servatò, ut is, qui deliberandum sibi existimaverit, atque ita hereditatem adierit, veteri gravamini se supponat, & etiam ultra vires hereditatis Creditoribus obligetur adeundo, quippe quasi contraxit *§. 5. j. d. Oblig. qu. ex qs. Contr. nasc.* à quo onere liber est, qui Inventarium confecit, qui & beneficio Inventarii hereditatem adiit *§. extraneis j. d. H. Q. §. D. §. l. ult. C. d. Jur. delib.* Dicit quoqve dictus Author, Imperatorem ad jus & solennia cretionum, earumqve dies obscuros & perplexos jus deliberandi mutasse, inqve ejus locum Inventarium introduxisse. Cretio dicebatur spatium temporis datum heredi instituto ad deliberandum, utrum expediat ei adire nec ne? *Ulp. in fragm. tit. 22. Alciat. l. 3. Dispunct. c. 7.* Circa quam jus & solennia

lennia variarunt. Heres siquidem cum cretione institutus intra præfixum tempus adire debebat, alioquin solo tempore excludebatur. Ante spatium hoc finitum non poterat ab hereditate repelli, quamvis repudiasset. Aliàs verò heredibus sine cretione scriptis, itemque heredibus legitimis nullum erat præfinitum tempus adeundi vel repudiandi, semel autem repudiatam hereditatem adire non poterant, sed iis moram trahentibus, nec adeuntibus aut repudiantibus Prætor spatium temporis præfinitabat, intra quod ni adissent penitus excludebantur, hereditasque vel ad Substitutos vel Legitimos deferebatur *l. 69. π. d. A. H.* Postea cretionum solennitas penitus sublata est *l. 17. C. d. Jur. del. Ant. Perez. prælect. in lib. VI. C. Tit. 30. n. 1. 2.* Sed non uti Steph. vult ab Imp. Justiniano, qui ulterius de cretionum jure sollicitus esse non potuit, utpote jam pridem sublato & abolito à Theodosio, qui illud prorsus amputavit, ut loquitur *l. 17. cretionum C. d. Jur. delib: Rittersh. d. t. p. 7. c. 21. n. 11.* De Jure Saxonico se veteri gravamini non supponit is, qui confectioem Inventarii negligit, & hereditatem adit, si modo eandem jurato indicare paratus sit *S. LandX. L. 1. A. 6.* quod Juri Canonico quoque convenit *Gloss. in c. quanquam 2. ibique Canonistæ per verb. prout patiuntur facultates d. Usur. in VI. Georg. Schultz. in Synops. j. ad tit. d. Her. qual. & diff. Lit. E.* quia parum aut nihil refert, an ab herede, an verò à Curatore bonorum Creditoribus & Legatariis satisfiat, cum hoc ipsum eis in commodum vergat herede eò ipsò renuntiante detractioni Quartæ ex *L. Falcidia* sibi competenti *pr. j. d. L. Falc. N. 1. Johann. Brunnem. ad l. fin. §. 4. & seqq. C. d. Jur. Delib.* Imò si cuivis Debitori concessa est Cessio Bonorum, nil obstat, cur non hoc casu & heredi concedi debeat *Carpz. p. 3. c. 14. def. 31. n. 9. & seqq. lib. 6. Resp. 73. n. 14. nec non Decis. 25. n. 1.* Hanc sententiam generali consuetudine receptam esse testantur non tantum in allodialibus, sed etiam in feudalibus *Henning. Gæden Consil. 11. n. 8. Carpz. d. l. Job. Philipp. Decis. Elect. 57. o. 1. 2.*

XII. Actio, quæ qui indignè exhereditati aut præteriti sunt, Testamentum rescindi postulant, tanquam factum contra officium pietatis *l. 1. 2. 3. π. d. inoffic. Testam.* seu Querela non semper obtinuit: nam *L. XII. Tabb.* libera erat testandi facultas, poteratque
pater

pater impunè filium exheredare absque ullâ causâ, nec mirum cum
 occidere liceret *l. 11. π. d. Lib. & Postl.* Sed cum plerunqve paren-
 tes, novercalibus delinimentis instigationibusqve corrupti quosdam
 ex iis, quibus vel civili vel naturali jure suam hereditatem debe-
 bant, sine causâ exheredassent, affectum humanitatis prætermisissent,
 & contra sanguinem suum judicium tulissent, ideò receptum est, ut
 liberi parentum Testamentum inofficiosum accusare possent, & qui-
 dem ut Cujacius auguratur *Lege Glicia ex inscriptione l. 4. π. d. In-*
off. Test. quæ habet: Cajus lib: singulari ad L. Gliciam lib. 2. o. c.
21. & lib. 14. c. 14. Sed *Ant. Augustinus* existimat hunc locum
 mendosum eò quod in *π.* nusquam hujus *L. Glicia* fiat mentio, ne-
 que hoc *Glicia* nomen sit familiae, ut in reliquis. Quam litem li-
 cet hic nostram non faciamus, probabilius tamen esse putamus, eam
moribus introductam esse, quàm in *Jure Civili*, quia in *l. 8. in pr.*
d. B. P. notati Exheredatione Testamenta parentum non turbant,
 & datur querela Emancipatis *Juri Civili incognitis l. 6. π. eod. Vel*
Jure Prætorio quia Prætor hereditatem nec dare nec adimere po-
 test §. *Quos autem j. d. B. P.* Cœperunt enim homines sine jure
 certo queri apud judices de inofficioso Testamento, ut eo tanquam
 alicujus insani rescisso vero heredi hereditas restitueretur *l. Titia 13. d.*
Inoffic. Testam. l. ult. C. d. Lib. præterit. Querela dicitur hoc reme-
 dium modestiæ causa, quia contra personas conjunctas datur: aliàs
 ultimum adjutorium *l. maximum vitium C. d. Lib. præterit.* Pro-
 priè siquidem Actio non est, sed imploratio officii judicis, quia ex-
 heredatis nihil debetur, quod in Actione requiritur *pr. j. d. Act:*
 ideò differt à petitione hereditatis, quæ est Actio propriè dicta §.
20. j. d. Act. Querela datur ob æquitatem & ex officio pietatis *l. 2.*
π. d. inoffic. Testam. Petitio ex jure in re constituto Testamento vel
 ab Intestato *l. 10. §. 1. π. d. H. P.* Querelæ finis & effectus est re-
 scindere Testamentum *l. 8. §. 16. d. inoff. Testam:* Unde & præpa-
 ratoria *arg. l. 17. 20. eod.* Petitionis verò se heredem declarari, &
 ut hereditas restituatur, datur querela non nisi privatis hereditate,
 privatio præsupponit habitum, ideò necesse est quosdam existere,
 quibus jus alterius hereditatis consequendæ competit, ut certum sit
 primò querelam competere liberis *l. 28. in pr. ut filio & filia ad-*
 versus Testamentum patris vel matris *l. 1. 6. 15. & 20. C. d. inoffic.*

Testam. quia iis videtur esse injuria facta, si iis omissis bona remotioribus & externis deferantur. Et hoc ipsum spectat non tantum ad liberos primi, sed etiam ulterioris gradus. Competit etiam liberis exheredatis non etiam præteritis, quia illis est remedium possessionis contra tabulas, & sic ordinario locum habente cessat extraordinarium remedium. Legitimi tantum seu Adoptivi possunt etiam querelam movere, cum sint loco liberorum, non tamen adversus Testamentum, in quò Quarta D. Pii relicta est l. 8. §. 15. f. d. t. Naturales patris Testamentum non impugnant, quia is incertus est, matris tamen Testamentum querela evertunt l. 27. §. f. d. t. dummodò non sit illustris, & alios liberos justos habeat l. pen. C. Ad SC. Orphitian. quia in mulieribus illustribus, quibus castitatis observatio præcipuum debitum est, nominari spurios satis est injuriosum, satisque acerbum. Olim querela & posthumis dabatur l. 6. in pr. d. t. hodie non datur ex Dd. sententia ad N. 15. Sed verius est ait Perez ad C. d. t. n. 7. etiam posthumis hoc remedium competere, cum eorum Exhereditio faciat subsistere Testamentum patris. & veteris juris decisio nusquam sit emendata, quæ proinde non est prohibenda stare. Non obstat l. 33. §. 1. d. inoffic Testam: quia non constituit, ut nulla sit ipso jure infantis ingrati exhereditio, vel nullum sit Testamentum, quia in eum ingrati vitium non cadit: sed ait ex eâ scripturâ, infantem non repelli à querela inofficiosi Testamenti ita Vigl. j. tit. d. inoff. Test. in pr. n. 4. Datur quoque hoc remedium præteritis à matre, quia Testamentum maternum non fit irritum præteritione, cum non cogatur mater liberos instituere, quos non habet in potestate §. mater j. d. Exhered. Lib. unde per querelam rescindendum est. Hodie communissimè putant, Justinianum in N. 15. c. 3. plenius subvenire liberis, neque permittere, timere exheredare vel præterire eos, sed nisi certa justaq; exheredandi causa expressa fuerit citra querelam, Testamentum pro nullo haberi, at cum causa adjicitur, tum querelam adhuc posse proponi, ita tamen, ut objectæ causæ veritatem heres probet, quia Justinian. (1.) amplius licere parentibus non vult, quod olim sciebat salvo integroque Testamento præterire matri, & exheredare patri. (2.) quia N. 15. c. 3. in fin. præjudicium generaretur, si querela adhuc locum haberet, in quâ liberi ex variis causis succumbere possent. Et hinc

hinc (3.) quod si adhuc hodiè tale valeret Testamentum, in quò filius exheredatus esset, injuria Exheredationis nec hodie sublata foret contra scopum & intentionem Justiniani, de quâ testatur *N. us. c. 5. in pr.* (4.) Non observatâ *d. N.* ab Intestato ex vi & potestate Constitutionis Successio locum habet, querela verò à cognitione judicis pendet. Imò (5.) frustranea esset Actio, in quâ Actor nunquam succumbere posset, quia heres scriptus non nisi causâ adjectâ ad probationem tenetur *l. 30. in pr. C. d. Inoffic. Testam. N. us. c. 3.* Sed eâ non adjectâ neque ad probationem suscipiendam neque victoriam obtinendam spes superesse poterat. *Back. ad j. d. t.* Restrictio tamen ex prædictis rationibus non videtur esse ex mente Imperatoris, nulla enim in Græcorum glossis ad hunc Titulum *ex π. & C. ἐν τῷ βασιλικῷ* relatum correctionis mentio reperitur, nec de correctione notârunt, quicquam Græci Interpretes, qui in Constantinopolitanâ Scholâ eruditi veros Legum sensus per manus à majoribus acceptis scriptis non indiligenter tradidère; Imò si aliquid ex jure veteri Justinianus emendasset ideò perspicuus, quoad hanc sententiam fuisset, quàm in reliquis fuit. *Viglius ad tit. j. d. Inoff. Testam.* Non tantùm liberis, sed etiam querela inofficiosi Testamenti parentibus competit *l. 1. & 14. d. Inoffic. Testamento*, nam etsi parentibus non debetur hereditas propter votum parentum, & naturalem erga liberos charitatem, turbato tamen mortalitatis ordine non minus piè eis relinqui debet *item l. scripto 7. Si Tab. Testam. null. ext.* Non sic parentibus liberorum, quàm liberis parentum debetur hereditas, parentes enim ad bona Liberorum ratio miserationis admittit, Liberos Naturæ simul & parentum commune votum. Rationem suppeditat *Arist. l. 8. Eth.* non quantum debetur, sed quantum effici præstarique potest, amicitia postulat, neq; enim idem in usu omnibus in rebus, quod in cultu, qui Diis & parentibus debetur, usu venit, quibus parem nemo gratiam referre potest, itaq; qui qua potest, colit eos observantia, probus & pius habetur. Quâ de causâ non videtur filio parentem exheredare licere, at olim patri filium exheredare licebat, quod tamen sine causâ non præsumebatur, præter amorem enim à Naturâ insitum, humanitatis ratio postulat, ne illum nudum & omni præsidio desertum relinquat, at cavendum, ne improbum juvet, multi enim
sciunt,

sciunt beneficia accipere sed reddere & referre, ut rem inutilem no-
lunt. Cavendum quoque liberis, ne ad hoc remedium temere con-
volent, præstat enim & sanctius est Testamentum Paternum patien-
tiâ honorare, quàm iudicio convellere, quia sub colore furoris in-
stitui debet, quod quidem de vero furore non dicitur, quia verè fu-
riosus pro mortuo & absente sumitur *l. 2. §. furiosos π. d. Jur.*
Cod. P. Zacch. in q. m. l. 2. T. 1. q. 16. n. 521. ignominiosum tamen
est etiam colorem parentibus objici. Ultra Fratres
& Sorores Querela non extenditur.
Viglius d. t.

Kc 3004

ULB Halle

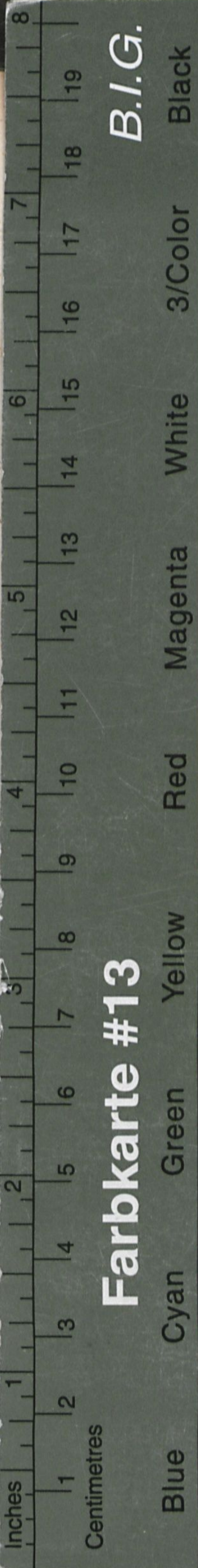
3

003 757 714

Bitte nach Ausleihe an
Frau Richter. 1
Sammelbd. ? oder
Inhaltliche Werte ?

von 125

10

N. J.
 TATIO X.
 ETARUM
 SIUM
 RTI & CON-
 VERSI
 od. Testam. infir, d. in-
 Qual. & diff. iisque titulis
 & ✕. respondentibus.
 Quam
 RESIDE
 E CHRISTO.
 O *Solk* /
 D. & P. P.
 MICHAELIS,
 Halberstadienf.
 NDENS
 e defendet
 RIO MAIORI
 oc. LXXXI.
 O MONTI.
 EUSNERIANO,